

Dosar nr. 2r-687/19

Prima instanță: Judecătoria Hîncești, sediul Central (jud.: T. Mereuță)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: V. Buhnaci, L. Pruteanu, M. Guzun)

DECIZIE

11 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Iurie Bejenaru
Nina Vascan

examinând recursul declarat de Viorel Chițanu,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Cașu
împotriva lui Maxim Șevcenco, Viorel Chițanu și Grigore Țugui cu privire la
repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune,

împotriva încheierii din 08 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin
care a fost respinsă cererea lui Viorel Chițanu cu privire la repunerea în termenul de
declarare a apelului și a fost restituit apelul declarat de Viorel Chițanu împotriva
hotărârii din 25 februarie 2019 a Judecătoria Hîncești, sediul Central, ca fiind depus
în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în
termen,

c o n s t a t ă:

La 06 iulie 2018 Ion Cașu, reprezentat de avocatul Iulian Cașu a depus cerere
de chemare în judecată împotriva lui Maxim Șevcenco, Viorel Chițanu și Grigore
Țugui cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune (f.d. 2-6).

Prin hotărârea din 25 februarie 2019 a Judecătoria Hîncești, sediul Central, a
fost admisă acțiunea depusă de Ion Cașu și a fost încasat în mod solidar din contul
lui Maxim Șevcenco, Viorel Chițanu și Grigore Țugui în beneficiul lui Ion Cașu
prejudiciul material sub formă de venit ratat pentru perioada 01 septembrie 2017 –
29 iunie 2018 în sumă de 282012 de lei și suma de 6131 de lei, începând cu 29 iunie
și până la 11 octombrie 2022. Totodată, a fost încasat de la Maxim Șevcenco, Viorel
Chițanu și Grigore Țugui în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 8430 de lei.

Nefiind de acord cu hotărârea din 25 februarie 2019 a Judecătoria Hîncești,
sediul Central, Viorel Chițanu, a contestat-o cu apel, prin intermediul oficiului poștal,
la 13 iunie 2019 (f.d. 86-87, 90).

Prin încheierea din 08 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost
respinsă cererea lui Viorel Chițanu cu privire la repunerea în termenul de declarare a
apelului și a fost restituit apelul declarat de Viorel Chițanu împotriva hotărârii din
25 februarie 2019 a Judecătoria Hîncești, sediul Central, ca fiind depus în afara

termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen (f.d. 103-105).

La 23 octombrie 2019 Viorel Chițanu a declarat recurs împotriva încheierii din 08 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii contestate și repunerea în termenul de declarare a apelului (f.d. 110-111).

În motivarea recursului, recurentul Viorel Chițanu a indicat că cauza a fost judecată de instanța de fond în absența sa, nefiindu-i comunicat locul, data și ora ședinței de judecată.

Recurentul Viorel Chițanu a invocat că la 13 mai 2019 i-a fost comunicat că în secția specială a xxxxx se află hotărârea motivată a Judecătoriei Hîncești, sediul Central, însă a primit-o ceva mai târziu.

Recurentul Viorel Chițanu a menționat că a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului, care a fost încălcat cu o zi, deoarece se află în condiții de izolare totală, iar pentru întocmirea apelului motivat a avut nevoie de timp pentru a invita un avocat sau a se consulta cu un jurist.

Recurentul Viorel Chițanu a relevat că greșit a calculat termenul de 30 de zile, deoarece nu a ținut cont că luna mai are 31 de zile.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de recurs reține că, încheierea Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea lui Viorel Chițanu cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și a fost restituit apelul declarat de Viorel Chițanu împotriva hotărârii din 25 februarie 2019 a Judecătoriei Hîncești, sediul Central, ca fiind depus în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen, a fost emisă la 08 octombrie 2019 și a fost contestată de Viorel Chițanu, la 23 octombrie 2019 (f.d. 110-111).

Astfel, recursul declarat de Viorel Chițanu, la 23 octombrie 2019, a fost depus cu respectarea termenului prevăzut de art. 425 Cod de procedură civilă.

Examinând recursul declarat de Viorel Chițanu, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea încheierii contestate, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Iar, în conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Din materialele cauzei rezultă că, prin hotărârea din 25 februarie 2019 a Judecătoriei Hîncești, sediul Central, a fost admisă acțiunea depusă de Ion Cașu și a fost încasat în mod solidar din contul lui Maxim Șevcenco, Viorel Chițanu și Grigore Țugui în beneficiul lui Ion Cașu prejudiciul material sub formă de venit ratat pentru perioada 01 septembrie 2017 – 29 iunie 2018 în sumă de 282012 de lei și suma de 6131 de lei, începând cu 29 iunie și până la 11 octombrie 2022.

Totodată, a fost încasat de la Maxim Șevcenco, Viorel Chițanu și Grigore Țugui în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 8430 de lei.

Nefiind de acord cu hotărârea din 25 februarie 2019 a Judecătoriei Hîncești, sediul Central, Viorel Chițanu, a contestat-o cu apel, prin intermediul oficiului poștal, la 13 iunie 2019 (f.d. 86-87, 90).

Prin încheierea din 08 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea lui Viorel Chițanu cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și a fost restituit apelul declarat de Viorel Chițanu împotriva hotărârii din 25 februarie 2019 a Judecătoriei Hîncești, sediul Central, ca fiind depus în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen (f.d. 103-105).

Verificând legalitatea încheierii contestate, în limitele invocate în recurs, prin prisma respectării de către instanța de apel a normelor de drept procedural, la emiterea acesteia, Colegiul, consideră că, instanța de apel corect a respins cererea lui Viorel Chițanu cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și a fost restituit apelul declarat de Viorel Chițanu împotriva hotărârii din 25 februarie 2019 a Judecătoriei Hîncești, sediul Central, ca fiind depus în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen, în temeiul art. 369 lit. b) Cod de procedură civilă, din motivele reținute infra.

Conform art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

La caz, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție statuează că termenul de apel este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea lui atrage după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

Totodată, instanța de recurs reiterează că, dispozițiile art. 362 alin. (1) coroborate cu cele ale art. 111 Cod de procedură civilă, prevede că, termenul de exercitare a căii de atac, în ordine de apel, începe să curgă din ziua imediat următoare datei calendaristice adoptării și pronunțării hotărârii judecătorești și nu depinde de momentul comunicării actului judecătoresc de dispoziție.

Respectiv, în litigiul dedus judecății, termenul de declarare a apelului împotriva hotărârii din 25 februarie 2019 a Judecătoriei Hîncești, sediul Central, a expirat la 27 martie 2019 inclusiv, însă recurentul Viorel Chițanu a depus cerere de apel împotriva hotărârii respective, prin intermediul oficiului poștal, abia la 13 iunie 2019, fapt ce denotă depunerea apelului cu încălcarea termenului prevăzut de art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă.

În continuare, instanța de recurs conchide că, Viorel Chițanu odată cu depunerea apelului împotriva hotărârii primei instanțe nu a prezentat careva probe în confirmarea imposibilității îndeplinirii actului procedural în interiorul termenului prevăzut de lege, limitându-se doar la menționarea că a recepționat hotărârea motivată din 25 februarie 2019 a Judecătoriei Hîncești, sediul Central, la 13 mai 2019, iar pentru întocmirea apelului motivat a avut nevoie de timp pentru a invita un avocat sau a se consulta cu un jurist, deoarece se deține în penitenciar de tip închis.

Conform art. 116 Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

Cererea de repunere în termen se depune la instanța judecătorească care efectuează actul de procedură și se examinează în ședință de judecată. Participanților la proces li se comunică locul, data și ora ședinței. Neprezentarea lor însă nu împiedică soluționarea repunerii în termen.

La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

La acest capitol, Colegiul reține constatarea instanței de apel precum că Viorel Chițanu a solicitat repunerea în termenul de apel fără anumite motive plauzibile și acceptabile și fără a prezenta probe în confirmarea temeiniciei cererii de repunere în termen. Or, la caz nu au fost stabilite anumite circumstanțe obiective neimputabile apelantului/recurentului care ar fi determinat omiterea termenului sau alte circumstanțe care ar fi putut împiedica în mod real de a îndeplini actul de procedură în termen.

În această conjunctură, instanța de recurs consideră neîntemeiat argumentul recurentului Viorel Chițanu precum că cauza a fost judecată de instanța de fond în absența sa, nefiindu-i comunicat locul, data și ora ședinței de judecată, or după cum rezultă din actele și lucrările cauzei, Viorel Chițanu a fost înștiințat despre ședința de judecată din 15 noiembrie 2018 (f.d. 49), iar conform art. 102 alin. (4¹) Cod de procedură civilă, participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

Prin urmare, ținând cont de faptul că Viorel Chițanu a cunoscut despre examinarea prezentei cauze, ultimul urma să întreprindă toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (Van Harn vs Germany, nr.7557/03 din 11 septembrie 2007), de a-și proteja dreptul de acces la instanță și de a îndeplini actele procedurale în termenii prevăzuți de lege, fapt ignorat de acesta și care în consecință a generat omiterea neîntemeiată a termenului prescris la depunerea apelului, iar prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ca urmare a expirării termenului de atac incontestabil ar leza principiul securității raporturilor juridice.

Mai mult ca atât, instanța de recurs învederează că, deși hotărârea motivată a primei instanțe a fost adusă la cunoștința lui Viorel Chițanu, la 13 mai 2019, faptul dat nu influențează termenul de depunere a apelului în termenul prevăzut de art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

În afară de aceasta, însăși recurentul Viorel Chițanu a menționat faptul că a luat cunoștință cu hotărârea motivată din 25 februarie 2019 a Judecătoriei Hîncești, sediul Central, la 13 mai 2019, însă a omis termenul de declarare a apelului, din motiv că nu a luat în considerare că luna mai 2019 are 31 de zile și a omis termenul de apel cu o zi.

În această conjunctură, instanța de recurs reiterează că legiuitorul, prin dispozițiile art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, nu condiționează termenul de 30 de zile pentru depunerea apelului de data recepționării copiei dispozitivului hotărârii sau a hotărârii motivate, dar de data pronunțării dispozitivului hotărârii.

În conformitate cu art. 56 alin. (3) Cod de procedură civilă, participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale.

În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Astfel, Colegiul reține că recurentul în cazul dat nu a dat dovadă de diligență și bună credință în realizarea drepturilor sale, ca ulterior să invoce încălcarea dreptului de acces la justiție.

Prin urmare, instanța de apel întemeiat a conchis asupra necesității respingerii cerinței de repunere în termen a cererii de apel, or apelantul/recurent Viorel Chițanu nu a prezentat motive întemeiate și nici probe pentru repunerea în termen.

Soluția de respingere a cererii de repunere în termen este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil în sensul art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și în așa mod ar implica încălcarea principiului securității raporturilor juridice.

În hotărârea CtEDO pronunțată în cauza Ponomaryov vs Ucraina (03 aprilie 2008), Curtea Europeană a notat că deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Reglementări similare au fost statuate de către înalta Curte și în cauzele Ceachir vs Moldova, Popov vs Moldova, Melnic vs Moldova, în care s-a menționat că, prin neaducerea vreunui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către părți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale au încălcat dreptul la un proces echitabil.

Curtea a admis că revine în primul rând instanțelor interne să decidă asupra repunerii în termen de introducere a căii ordinare de atac, dar ele nu se bucură de o marjă de apreciere nelimitată. Instanțele sunt obligate să indice motivele pentru care au acceptat repunerea în termen. În toate cazurile, instanțele interne ar trebui să verifice dacă motivele de repunere în termen ar putea justifica o ingerință în principiul autorității de lucru judecat.

Prin urmare, Colegiul consideră că instanța de apel întemeiat a emis încheierea din 08 octombrie 2019, deoarece apelantul nu și-a exercitat fără motive întemeiate drepturile sale procedurale, iar în consecință Curtea de Apel Chișinău a curmat în mod legal orice abuz din partea acestuia.

În susținerea celor relatate, Colegiul consideră necesar a fi reținute și prevederile art. 10 alin. (1)-(3) Cod de procedură civilă, care statuează că, sancțiunile procedurale sînt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural. Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură va fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce. Sancțiunile procedurale vizează atît actele de procedură ale instanței judecătorești, ale

participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în dependență de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Reieșind din cele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele indicate de recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Viorel Chițanu și a menține încheierea din 08 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și art. 428 Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Viorel Chițanu.

Se menține încheierea din 08 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Cașu împotriva lui Maxim Șevenco, Viorel Chițanu și Grigore Țugui cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Maria Ghervas

judcătorii

Iurie Bejenaru

Nina Vascan